

דף ב' חור"ה נזיר נזק וכו' אבל מהני לישני דמתני' כי אמר גזרו באחד מן ג' לשונות חייל עלית נזירות נמי כי אי מתכוין משום דדמי טפי ללשון חורה מלשונות אחרים ע"ש. וצ"ע במאי חוי שאר לשונות כנויים, וגם מ"ש נבי ג' לשונות וכי בעינן לנזירות לשון הקודש (ובאין מתכוין לנזיר היכי הוה נזיר, ובשלמא אם היה דין לשון כמו בשאר ענינים כמו בק"ש דבכל לשון שאתה שומע יוצא יד"ח, אז יש ב' דינים א' בדין לשון קודש דאומר הפרשה כפי שהיא ואז א"צ שיבין הלשון ואם אומרה בכל לשון שזהו דין שני של בכל לשון שאתה שומע ואז צריך להבין הלשון דאל"כ אינו בכלל לשון שאתה שומע (ועיין בר"מ שצריך לדקדק בכל לשון כמו בלה"ק וזהו מדין לשון שבעי וא"נ היה א"ל רבשאר לשונות צריך דוקא שיבין הלשון אבל באמת זה קשה דהלא בנזיר אין כאן דין לשון כלל רק צריך שיוציא כשפתיו מה שחושב כלבו וא"כ מ"ש לה"ק משאר לשונות, ועוד דכחוס' כאן כתבו דא"צ להתכוין לנזירות אלא משום דאינו מבין הלשון ועי' חוס' נדרים שכתבו אחרת דאע"פ שאינו מכיר ומבין הלשון וג"ז צ"ע כנ"ל, ואמנם קושי' זו היא בירושלמי כמה אנן קיימינן אם מתכוין לנזיר אפילו אמר שאזכיר פת אהא נזיר ה"ז נזיר ואם דאינו מתכוין לנזיר אף שהוציא נזירות מפיו לא יהא נזיר עי"ש, ודברי הירושלמי תמוהים במש"כ אפילו אמר שאזכיר פת אחת נזיר נזיר דהתם הלא משום דנדר עכשיו בנזיר שיהיה נזיר כשיזכיר פת א"כ זהו רק תנאי בחלות הנזירות אבל בקבלת הנזירות צריך שיאמר לשון נזיר, וצ"ע.

הרמב"ם מפרש דכנויין הוא לשון עלגים שמשבשים הלשון. וז"ל בפ"א ה"ח הל' כנויי נזירות וכו' כיצד מקומות העלגים שמשנין את הדבור ואמר שם הריני נזיר וכו' ה"ז נזיר עי"ש, ובפ"א נדרים יש מקומות שאנשים עלגים ומפסידים את הלשון ומכנין על דבר כדבר אחר הולכים אם אחרי הכנוי. ולפי"ז החידוש בהני לשונות אע"פ שהם לשונות משובשים מ"מ כיון שנשי אותו מקום מדברים כן הוא שפיר לשון לקבלת נזירות וחידוש זה הוא דוקא בנדרים ונזירות דבכל מקום שבעינן לשון לא מהני לשונות של כנויים כיון שהוא לשון משובש אלא דוקא בנדרים דאין כאן דין של לשון אלא מבטא שפתים וכיון שבאותו מקום מדברים כן אע"ר דאינו מעיקר הלשון שפיר הוה נדר ובשאר ענינים דלא בעינן כלל לשון ודבור אלא גם באומדנא סגי כמו בקנינים וקרושין פשיטא דמהני כנויים כיון דלא בעינן כלל דבור אלא בנדרים דבעינן דבור אשמעינן דאע"פ שאין זה הלשון אלא כנוי כהני בנדרים כיון דלא בעי אלא בטוי שפתים ולא דין לשון ולפ"ז יש ג' חילוקי דינים איכא דבעינן לשון כמו בק"ש וכו' אז לא שאני כנויין ובשאר דברים שלא בעינן דבור כלל אלא אמרנא פשיטא דמהני דהחידוש הוא רק בנדרים דבעינן דיבור ולא לשון משו"ה מפני כנויים דמ"מ שפיר ביטוי שפתים אע"פ שאינו לשון.

הר"ן בנדרים פי' כמו הרמב"ם אמנם משמע מדבריו דהוי לשון ממש ולפ"ז אפשר דמהני בכ"מ דבעי לשון וצ"ע ועי' בר"ן שכתב דכנויין לא בעי קרא שכתב דלא גרסינן נזיר להזיר וכו' לעשות כנויי נזירות כנזירות וכו' דלא צריך קרא לזה רמעיך הלשונות הם ועיין ברש"י נזיר שכן גריס בבביתא אלא שאנכ ידות נקט קרא אבל כינויין לא יליף מקרא והגר"א בספרו כן גריס לה וגם כסיפא דברייתא גריס לה משמע דיליף מקרא דמהני כנויים אע"ג דלא הוי לשון רמ"מ מהני דמבטא בשפתיו הוא ומה דאמרינן בגמ' ידות אחיא מררשה חביבא ליה ומשמע לכאורה דכנויין לא אחיא מקרא לא קשה דירות דאחיא מררשא יש כאן חידוש דין דסני בידות ולא בעינן גמר דיבורו אבל כינויין בחר דיליף מקרא אין כזה חידוש רק ילפינן שזהו דיבור כשאר לשון כיון דמדברים כן באותו מקום וזה סני בנדרים.

שם בחוס' וא"ת לר"ל איך יביא קרבן ע"י לשון שברו חכמים הא קמייתי חולין בעזרה וי"ל ותי' אינו מוכן והר"ן בנדרים פי' דלא גרוע הסכמתם מלשון שאר אומות אבל דברי החוס' כאן אין ברורים והר"ר וחיאל פ' דלא לענין קרבן קאמר אלא לענין מלקות ע"ש וע"פ מכת מדרות מדרבנן, וחמוה אי יהיה נזיר הלא תגלח בלא קרבן ליכא ואסור לגלח וכי לעולם יזיה נזיר ובכל אופן איזה דין נזיר זה וצ"ע, ובעיקר קושיהם לא קשה דהלא אמרינן בדף נ"ט דהאב מדיר את בנו בנזיר ומדרבנן וחולין בעזרה לאו מהתורה ה"נ הכא אין לא הכא כ"א מדרבנן (ועיין בחוס' נדרים דהביאו כן בשם הירושלמי דלא הוי נזיר כ"א למלקות עי"ש ובאמת בירושלמי לא מפורש כן רק אמר דלר"י אע"פ שבשבועות אין מלקין איסורת דבעינן דוקא לשון שבועה הכא בנזיר שפיר מלקין.)